

LANDELIJKE STUDIEDAG – SYSTEMISCH WERKEN MET COMPLEXE PSYCHIATRISCHE GEZINSPROBLEMATIEK

11 mei 2017

Pullman Cocagne, Eindhoven

De landelijke studiedag over het werken met complexe psychiatrische gezinsproblematiek vindt op 11 mei aanstaande plaats in Eindhoven.

Psychiatrische problematiek heeft niet alleen effect op de persoon met een psychiatrische aandoening of verslaving, maar ook op diens omgeving. Niet zelden hebben mensen met geestelijke gezondheidsproblemen ook een partner en één of meer kinderen. Omgekeerd kunnen psychiatrische problemen bij kinderen ook vérstrekkende gevolgen hebben voor de gezinsverhoudingen. Daarbij bestaan ook gezinnen niet in een isolement. Zij wonen immers in een buurt en maken deel uit van een grotere familie en / of een etnische gemeenschap. Psychiatrische en/of verslavingsproblematiek kan in de praktijk gepaard gaan met financiële problemen, huisvestingsproblemen, acceptatieproblemen van de omgeving en aanvaringen met politie en justitie. Vaak zijn de problemen van deze mensen zo complex dat ze zelfs bij de meeste hulpverleningsorganisaties niet kunnen aankloppen omdat ze niet aan de gestelde inclusiecriteria voldoen.

Hoe je systemisch kunt werken in deze kluwen van problemen en belangen, is het centrale onderwerp van deze studiedag: de cliënt begeleiden en behandelen in relatie tot het gezin, de familie en de omgeving.

Doelgroep

Deze studiedag is bedoeld voor alle hbo en academisch opgeleide hulpverleners, behandelaars en begeleiders die met complexe psychiatrische gezinsproblematiek te maken hebben in hun werk. Daarbij kun je denken aan psychologen, orthopedagogen, gezinsbegeleiders, woonbegeleiders, jeugdhulpverleners, jeugdbeschermers, maatschappelijk werkers, jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, (sociaal) psychiatrisch verpleegkundigen, verpleegkundig specialisten GGz, vaktherapeuten, etc.

Leerdoelen

Na het volgen van deze studiedag weet je:

- Hoe sociale professionals in de directe leefomgeving rondom KOPP problematiek systemisch kunnen acteren;
- Op welke wijze eigen expertise dienstbaar te maken aan het familieplan;
- Wat belangrijk is in gespreksvoering met niet allochtone gezinssystemen;

- Hoe behandeling plaatsvindt met hulpvragers die niet voldoen aan inclusiecriteria;
- Hoe de interactie vanuit de werkhypothese 'kind en gezin' toegepast wordt in de praktijk.

Programma

Het programma bestaat uit vijf plenaire presentaties.

9.15 uur Ontvangst en registratie

10.00 uur Inleiding door de dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

Plenaire bijdragen

10.15 uur Prof. Dr. Rudi Roose [Universiteit van Gent] - Hoe trager, hoe beter...

11.00 uur Dr. Gert Schout [VUMC] - Eigen expertise in relatie tot het familieplan

11.45 uur Pauze

12.15 uur Drs. Kaveh Bouteh [Pharos] - Gespreksvoering met niet allochtone complexe gezinssystemen

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Herman Segers en Yuri Dullemans [Palier] - Behandeling van hulpvragers die niet voldoen aan inclusiecriteria

15.00 uur Pauze

15.30 uur Drs. Nathalie Schlattmann en Tanne van den Wijngaard [De Bascule] - 'Mijn gezin en ik: een therapeutisch familiespel'

16.30 uur Afsluiting

Sprekers

Prof. Dr. Rudi Roose

Bijdrage: Hoe trager, hoe beter: van paternalisme tot democratisch partnerschap

Rudi is opgeleid tot pedagoog en criminoloog en werkte vele jaren in de residentiële en ambulante jeugdzorg. Hij promoveerde tot doctor in de Pedagogische Wetenschappen en werkt momenteel als Universitair docent en opleidingsvoorzitter Sociaal Werk aan de Universiteit van Gent.

Uit onderzoek blijkt dat begeleiders die werken met ouders en met kinderen vanuit een partnerschapsidee in plaats van een paternalistische benadering betere resultaten boeken. In deze inleidende presentatie gaan we enerzijds in op resultaten uit onderzoek, maar anderzijds wordt ingegaan op het risico dat de idee van partnerschap instrumenteel in plaats van democratisch wordt ingevuld. Vorm geven aan democratisch partnerschap blijkt immers zeer complex en veronderstelt het aanvaarden van wanorde en onvoorspelbaarheid als belangrijke kenmerken van begeleiding.

Dr. Gert Schout

Bijdrage: Dienstbare hulpverlening

Dr. Gert Schout promoveerde in 2007 op een studie naar zorgvermijding en zorgverlamming. Hij was lector in de openbare geestelijke gezondheidszorg (oggz) aan de Hanzehogeschool Groningen en doet momenteel vanuit het VUmc onderzoek naar Eigen Kracht-conferenties in de oggz. Ook onderzoekt hij mogelijkheden om dwang in de ggz terug te dringen met behulp van EK-c's.

Wat is egoloos hulpverlening? En hoe de eigen expertise dienstbaar te maken aan het plan dat de familiegroep gedurende complexe gezinsproblematiek maakt? Op deze vragen gaat Gert in op zijn beschouwende werkwijze die tot denken en tot verandering aanzet.

Drs. Kaveh Bouteh

Bijdrage: Gespreksvoering met allochtone gezinnen

Kaveh is trainer en adviseur bij Pharos, een landelijke organisatie die zich onder meer bezig houdt met het duurzaam verbeteren van de kwaliteit, effectiviteit en toegankelijkheid van zorg en preventie aan laagopgeleiden, migranten en vluchtelingen. Hij is daarnaast als gastdocent verbonden aan diverse hogescholen en universiteiten en is gespecialiseerd in healthcare and diversity, health literacy en diversiteitsmanagement. Systemisch werken met problematische allochtone gezinnen vraagt specifieke kennis en vaardigheid van hulpverleners en docenten. Kaveh zal in zijn praktijkgerichte presentatie dieper ingaan op elementen van gespreksvoering en concrete handvatten aanreiken voor de praktijk.

Drs. Nathalie Schlattmann

Bijdrage: Mijn gezin en ik, een therapeutisch familiespel

Nathalie is GZ-psycholoog, Klinisch Psycholoog en psychotherapeut BIG. Momenteel werkt zij bij het Centrum voor Trauma en Gezin van de Bascule, academisch centrum voor kinder en jeugdpsychiatrie in Amsterdam als klinisch psycholoog en is zij EMDR supervisor i.o. Nathalie heeft jarenlange ervaring in de jeugd-GGZ en heeft zich gespecialiseerd in Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) voor de behandeling van getraumatiseerde kinderen en jongeren. Daarnaast is zij werkzaam als supervisor van de Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychotherapie (VKJP), waar ze ook redactielid is van het tijdschrift voor Kinder- en Jeugdpsychotherapie. In gezinnen met een ouder met psychiatrische problematiek is het samen delen en het samen plezier beleven extra belangrijk. Juist in deze gezinnen ligt het, ook voor hulpverleners, op de loer vooral aandacht te besteden aan de problemen die er spelen. Het spel 'Mijn gezin en ik' helpt zowel het gezin als hulpverleners om krachten van het gezin zichtbaar en voelbaar te maken, terwijl het tegelijkertijd stem geeft aan de gevoelens en gedachten van alle betrokken gezinsleden, of ze nu in de kamer aanwezig zijn of niet. In deze duo-presentatie is er aandacht voor de werkwijze van het spel en voor de (systeem)theoretische visies waarop het gebaseerd is.

Tanne van den Wijngaart

Bijdrage: Kind en gezin

Tanne is drama- en systeemtherapeut bij Kristal, centrum voor psychiatrie en verstandelijke beperking. Zij heeft expertise opgebouwd in het ervaringsgericht werken met gezinnen en heeft samen met collega Nathalie Schlattmann het therapeutisch familiespel 'Mijn gezin en ik' ontwikkeld.

Tanne verzorgt deze praktijkgerichte duo-presentatie samen met Nathalie Schlattmann.

Herman Segers

Bijdrage: Hoe complex wil je een systeem hebben?

Herman is Verpleegkundig Specialist GGZ en verbonden aan het team Forensisch F-act LVB team binnen de forensische polikliniek van Fivoor, regio Den Haag. Mensen met een LVB worden, behalve door een relatief lage intelligentie, gekenmerkt door een gering sociaal aanpassingsvermogen. Hun impulscontrole laat nogal eens te wensen over, ze zijn vaak gemakkelijk beïnvloedbaar en hebben een laag zelfbeeld. Bovendien hebben ze vaak last van negatieve omgevingsinvloeden: tekort schietende opvoeding

(systeem), foute vrienden evenals overvraging en afwijzing zijn veel geziene problemen. Door de wisselwerking tussen individuele kwetsbaarheden en deze negatieve omgevingsinvloeden, zijn forensische problemen, psychiatrie, verslaving, dak-thuisloosheid, emotionele problemen en gedragsproblemen bij mensen met LVB bijzonder veelvoorkomend en hardnekkig. Hulpverlening, begeleiding en systeem moeten uiteraard aansluiten en zijn er aanpassingen nodig aan de reguliere programma's en –methoden. De vraag is hoe gaan wij in de praktijk om met het systeem rondom deze cliënten die soms ouder zijn van kinderen of zelf nog kind zijn. Wat doen wij als professional goed en wat zouden we anders willen doen?

Tijdens deze duo-presentatie staat Herman stil bij deze problemen. Theorie zal met praktijkvoorbeelden van het forensisch f-act LVB worden gecombineerd.

Yuri Dullemans

Bijdrage: Tussen wal en schip

Yuri is coördinerend behandelaar binnen het Forensisch F-act LVB, onderdeel van de forensische polikliniek van Fivoor, regio Den Haag.

Yuri verzorgt deze presentatie samen met collega Herman Segers en zij leggen uit hoe hulpvragers worden begeleid die door exclusiecriteria tussen wal en schip vallen.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is senior onderzoeker bij het lectoraat Sociale Integratie van Zuyd Hogeschool en hoofdredacteur van De wijk in! en Blik op Hulp. Hij is sinds 2002 werkzaam bij Zuyd Hogeschool en in 2012 promoveerde hij aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming van jeugdbeschermers bij vermoedens van kindermishandeling.